Съставено в Краковския замък в петък след втората неделя след празника Обрезание Господне (16 януари) 1722 година; Релации[1]

(Записи в актовите книги на замъчния съд)

[…]

Предявяване на привилегията за гражданство в полза на благородниците Миклашовски[2]

Явявайки се лично пред управата[3] и настоящите замъчни, старейшински, краковски актови книги, благородният Яцек Моржицки предяви долу преписаната привилегия за гражданство, предоставена и милостиво дарена на благородниците Миклашовски на Общото (народно) събрание в Люблин от най-светлия, блажена му памет, Зигмунт Август, някогашен крал на Полша, подписана от ръката на същия този най-светъл Зигмунт Август, пред управата и настоящите замъчни, старейшински, краковски актови книги с цел вписване в актовите книги, молейки, предявената от него долу преписана привилегия за гражданство от Негово Свещено Кралско Величество да бъде приета и да бъде разрешено да се впише в настоящите актови книги. Удовлетворявайки това желание, тукашната управа прие тази, от него предявена, долу преписана, привилегия за гражданство от Негово Свещено Кралско Величество и разреши да се впише в настоящите актови книги. Съдържанието на тази привилегия е, както следва:

Ние, Зигмунт Август, по Божията милост крал Полски, велик княз Литовски, господар и наследник Руски, Пруски, Мазовецки, Жемайтийски, Ливонски, Подолски, Подляски, Смоленски, Киевски, Черниговски, обявяваме с тази Наша настояща грамота на всички и на всекиго поотделно, когото това касае, както на хората от днешното, така и на хората от бъдещите времена на последващите поколения, които ще получат сведения за тази Наша грамота и прочее:

Не само възхвалявани пред Нас, но и по същество многократно забелязаните и изпитаните мъжество и превъзходство на славния мъж Матей Миклашевски донесоха толкова много заслуги на Нас и Нашето Кралство, че Ние, въпреки че той е силезийски

---

[1] Донесения, доклади – устно или писмено изложение със сведения, които се дават служебно на началство, власт и подобни. В тях длъжностните лица съобщавали относно предприети правни действия, например връчване на съдебен иск, прехвърляне на собственост (в тях се вписват и текстове на завещания).

[2] Така е в оригинала. Както в този, така и в други документи от него време се срещат две форми на името – Миклашевски и Миклашовски – дори в рамките на един и същи текст, сиреч, използват се взаимнозаменяемо.

[3] Замъчната управа (на латински: officium castrense) представлява административно-съдебен орган към замъчния съд (на латински: iudicium castrense). Името произхожда от латинската дума *castrum*, на която съответстват думите *крепост, замък, дворец*, където първоначално се намирали съдилищата. Управата отговаря за изпълнението на съдебните решения, воденето на замъчните съдебни книги и разглеждането на граждански и наказателни дела, изискващи бързо производство. Към такива дела се отнасяли, например, насилственото прогонване от владение на имот (на латински: violenta expulsio), спорове относно зестра, подялба на имущество между братя, незаконно носене на огнестрелно оръжие, както и началните етапи на изпълнителното производство. В замъчните съдебни книги се вписвали също заеми, залози, зестри, дарствени актове, завещания и др. От тях и днес може да се узнае колко сандъци, мебели, сребърни съдове или дори възглавници е получила булка, както и в какво състояние се е намирал дворът или имението при продажба, изнасяне или нанасяне на новите собственици — понякога това са изключително подробни описания. Вписването на актовете в замъчните книги (наричано *предявяване*) им придавало юридическа сила и осигурявало тяхното съхранение. Източник: Drzewiecki, Henryk. Zarys dziejów notarjatu w Polsce (на полски). — Warszawa: Skład Główny Gebethner & Wolff, 1927. — с. 9, 34.

благородник, – искайки да изтъкнем Нашата благодарност към него в едно свидетелство – го пренасяме в благородническото съсловие на Нашето Кралство Полша, понеже той извършваше всички най-достойни действия във военните дела на Нашето Кралство както преди – от самите си младини и юношеска възраст –, така и сега, във всички настоящи експедиции – които са неудачните Ни експедиции, които предприехме срещу великия княз московски край крепостите *Полоцк, Неакел*[4] *и Ула – прояви себе си по същество – винаги пламенен и изявявайки духа на един силен мъж.*

По всички тези и други най-тежки и най-справедливи причини Ние отсъдихме да припишем и приобщим оня Матей Миклашевски, както и неговите законно родени и възпитани синове Йоан, Георги, Христофор, Станислав и Каспар, към благородническото и рицарско съсловие на Нашето Кралство; и по силата на Нашата Кралска власт него самия, неговите упоменати синове и всичките им потомци от двата пола приписваме, съпричисляваме, приобщаваме и присъединяваме към съсловието на благородничеството и рицарството на Нашето Кралство Полша, и ги устройваме с онова достойнство и онова право на благородничеството, които в най-доброто и най-велико Кралство никога никому не са се полагали по повече – нито на онзи, който бил произлизал от предци с дълго благородническо родословие по бащина или по майчина линия, нито на онзи, който бил възведен в благородничество чрез благодеянията на Нашите най-светли предшественици – кралете на Полша.

Следва на него и на тези негови деца, а също и на техните законни потомци от двата пола, да се предоставят всички прерогативи, преимущества, правото да заемат както светски, така и църковни чинове и санове, имунитети, изключения от общото право, почетни знаци и права без каквото и да е изключение, с които се ползват и на които наслаждават рицарското съсловие на Нашето Кралство и благородните люде в Полша по право и обичай. Когато благоволихме да дарим именно това право на благородничество,[5] *украсено с определено славните и древни инсигнии, наричани „Остоя“ — които са: стоящ меч между две златисти, рогати луни на червено поле в щита, който осен това, както нравите повеляват и по стар обичай на онази фамилия, носи отгоре си пет щраусови пера като определено знатни знаци, — тогава полевият хетман на Нашето Кралство, велможият* Николай Сенявски *от Сенява, Ни изложи, че поради своята благосклонност към същия Матей Миклашевски, заради неговите заслуги и неуморни военни подвизи, той също го счита за достоен за благородничество и подобни инсигнии.*

Затова Ние му даряваме по силата на Нашата Кралска власт ония инсигнии на най-древния в Нашето Кралство род[6] *„Остоя“, а самия него приписваме, отнасяме и присъединяваме — навеки. Ние даже постановяваме, упоменатият благородник Матей Миклашевски и неговите деца и законни потомци от двата пола да се ползват с и да се наслаждават на посочените инсигнии винаги и навсякъде, публично и частно, във война*

---

[4] Най-вероятно става дума за град Невел (макар че на латински се нарича *Nevelia*). Това се обяснява с факта, че, съдейки по текста, става дума за Руско-литовската война (1561–1570 г.). Трите най-важни сражения в тази война са били битката при Полоцк, битката при Невел и битката на река Ула.

[5] Отдолу в полето: *„Фолианта […] връчи Томицки.“*

[6] Под „род“ тук се разбира „гербов род“ (на полски: *ród herbowy*), което може да се преведе и като „гербова общност“. Това е уникална концепция на полската хералдика: много, понякога стотици клонове на едно рицарско семейство имат един и същ герб, а понякога такива общности възникват в резултат на юридическо приемане на герба без наличие на кръвно родство.

и мир, във всякакви отношения и действия, във военни походи, на рицарски турнири, върху знамена, военни походни палатки, печати, пръстени-печати, щандарти, паметници, здания, изображения — съгласно нравите, употребленията и обичаите на всички благородни люде, и тези инсигнии да ги имат като знак и доказателство за своето благородничество на вечни времена.

Всичко това довеждаме с тези Наши настоящи грамоти изцяло до знанието на всички сановници, магистрати, префекти и чиновници, всякакви благородници и всички люде на Нашето Кралство, от какъвто и ранг, съсловие, достойнство и състояние да са, и даже утвърждаваме, постановяваме и възлагаме горе упоменатият Матей Миклашевски и неговите потомци да се считат за истински и законни благородници и да им се признават и предоставят всички прерогативи, преимущества, имунитети, свободи и всички права, които обикновено нали се признават и предоставят на благородниците на Нашето Кралство, произхождащи от древно родово благородничество, и тези Наши настоящи грамоти да се съхраняват с всички техни членове, клаузи и точки за упоменатия Матей Миклашевски и неговите потомци цели и непокътнати, и всеки според своята длъжност да постъпва така, че да бъдат съхранени, и никой да не би се осмелил — заради Нашата Кралска милост и под заплаха от наказанията, предвидени от публичните закони и обичайното право срещу нарушителите на подобни Наши писмена — да постъпва иначе.

В уверение на всичко това и като явно свидетелство, настоящата грамота подписахме с Нашата ръка и повелихме да се приложи печата на Нашето Кралство.

Дадено в Люблин на Общото парламентарно събрание на Кралството в единадесетия ден на месец август, в лето Господне хиляда петстотин шестдесет и девето, а на царуването Наше – четиридесето. В присъствието на най-преподобните и преподобни отци в Христа, господата: Якуб Ухански, архиепископ Гнезненски, роде́н легат и примас на Нашето Кралство; Филип Падневски – Краковски, Станислав Карнковски – Куявски, Адам Конарски от Кобилино – Познански, Петър Мишковски – Плоцки, Алберт Старожребски – Хелмски ***епископи****; а също така велможите, благородни и достопочтени: Себастиян Мелецки – кастелан Краковски, старейшина Бжешчки; Станислав Мишковски от Мирув – войвода Краковски; Петър Зборовски – Сандомежски, старейшина Стобницки; Албрехт Ласки – Шерадзки; Ян Сираковски – Ленчишки, Ян от Служев – Бжешчки, Мендзижечки и старейшина Конински; Ян от Барчино Кротоски – Иновроцлавски; Ян Фирлей от Дамбровица – Люблински и коронен маршал; Анджей Дембовски – Белски, старейшина Хрубешовски; Арнолф Ухански – Плоцки; Миколай Кишка от Цехановец – Подляски; Фабиан Чема – Малборкски; Ахаци Чема – Поморски* ***войводи****; Станислав Собек от Сулув – Сандомежски, коронен ковчежник; Анджей Дембовски – Шерадзки; Адам Джевицки – Иновроцлавски; Станислав Хербурт от Фулщайн – Лвовски; Станислав Слупецки – Люблински; Анджей от Тенчино – Белзски; Анзелм Гостомски – Плоцки; Зигмунт Волски – Черски; Адам Косински – Подляски; Кшищоф Мишковски от Миров – Равски, Ян Костки от Щемборка – Гдански; Йероним Осолински – Сандомирски, Ян Тарло от Чекаржевиц – Радомски; Миколай Лигенза от Бобрек – Завихостски; Алберт Приемски – Лендски; Ян от Сено – Жарновски; Ян Кшищопорски – Велюнски; Ян Хербурт – Санокски; Феликс Парис – Варшавски, старейшина Черски; Станислав Криски от Дробнин – Рацянжски* ***старейшини****; Валенти Дембински от Дембяни – канцлер; Францишек Красински от*

Красне – препозит Плоцки и вицеканцлер на Нашето Кралство; Станислав Барзински – схоластик Гнезненски; Ян Жаборовски – препозит Сандомежски; Анджей Патриций[7] *– архидякон Познански; Йероним Хоински – каноник Познански; Станислав Фогелведер – схоластик Варшавски; Станислав Замойски – старейшина Белзски; Миколай Ласки – резач в трапезарията; Матей Жалински – Нашия подкамерier; Якуб Пясецки – коняр; Миколай Тарло – знаменосец Пшемишълски; Ян Лесноволски – подчашник Лвовски, държател*[8] *Долински; Анджей Фирлей от Дамбровица; Ян Замойски; Ян Димитър Соликовски; Станислав Красицки; Ян Парис; Томаш Дройовски – Нашите искрени и верни, многоуважаеми секретари, чиновници и придворни.*

Зигмунт Август, крал

(собственоръчно)

(място за восъчен печат на Негово Свещено Кралско Величество)

Оригиналът на същата тази привилегия за гражданство от Негово Свещено Кралско Величество същият предявител веднага получи обратно от настоящата краковска замъчна, старейшинска управа, а настоящата управа издаде квитанция за получаването.

Превод: Angel Miklashevsky (Ангел Миклашевский), Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0).

Източник:

Archiwum Narodowe w Krakowie – Zespół 29 Opis 5 - Relationes - inducta - Sygnatura 812 – Księgi ziemskie Krakowskie, księga 145 (Księgi grodzkie Krakowskie, księga 254 (Actum in Castro Cracoviensi Feria Sexta post Festum Circumcisionis Christi Domini proxima Anno eius dem Millesimo Septingentesimo Vigesimo Secundo; Relationes (inducta)), str. 1, 2294-2301: „Oblata Privilegij Indegenatus Generosis Miklaszowskim Servientis“. https://archive.org/details/archiwum-narodowe-w-krakowie-zespol-29-opis-5-relationes-inducta-sygnatura-812-k

---

[7] Вероятно става дума за Анджей Патрици Нидецки, който бил архидякон във Вилнюс.

[8] Държател (на полски: *tenutariusz*) – пожизнен наемател (арендатор) или упълномощен управител на Кралско имение, държащ го на основание Кралска дарствена грамота, по правило без право на унаследяване.